

O boleznih, napakah in drugih škodljivih rečeh pri sadnih drevesih.

(Spisal A. Štamcar.)

(Dalje.)

XIII. Gobe na koreninah.

Te se vidijo po verhu na koreninah, posebno kadar so drevesa v premokro zemljo vsajene. Odpravijo se, če se zemlja okrog debla posuje z dobro zmeletim živim apnom. Ako se pa gobe drevesa polotijo, naj se porežejo, šanta se s cepionim vozkom zamaže. Tudi z vodo zmešanim apnom, je prav dobro drevo namazati, da se ga gobe ne primejo.

XIV. Nerodovitnost dreves.

Drevo je nerodovito, kadar nikdar ali celó malo sadí rodi. To pa se godi zavoljo mnogih vzrokov. Velikokrat pride ta bolezen iz napačnega obrezovanja ali iz nepripravne zemlje, ktera se drevesu daje že pri odgojevanji. Če drevo v mladosti prehitro raste, ga tedaj hitra rast zadržuje v rodovitnosti; ko pa drevo doraste, tudi postane rodovito. Veliko plemen je takih, da v mladih letih le bolj deblo in veje redé; ko pa neko število let, svojo starost doveršijo, postanejo rodoviti. Take drevesa, ki bolj na starost rodoviti postanejo, so veliko boljše, terdnejše in rodovitnejše, kot une, ki jih rodovitnost v mladosti tako rekoč zaduši, take prezgodaj omagajo, in na starost so rade bolehné, nerodovite in tudi pred poginejo. Včasih je nerodovitnost že tudi v naravi in plemenu sadja, ker veliko je takih dreves, da niso nikoli prav zeló rodovite; pomaga se temu, če se drevo v drugo bolj rodovito pleme precepi. Velikokrat pa so drevesa le en čas nerodovite. Nektero drevo rodi eno leto sadje, potem poneha dve ali tri leti; to pride iz raznega podnebnege zračja, raznih vremen, pri kterih se cvetje rado pokončá. Mnogokrat pa tudi škodljivi marčesi nerodovitnost napravijo. — Nerodovitnost sadnih dreves pa tudi izvira iz prevelike starosti dreves in od predebele, mertve in rapove kože na njih.

Drevesom se pomaga da niso nerodovite: 1) če se okrog veje, ktera ni nič, ali celó malo rodila, koža en palec na široko zareže; pa vrezati se le sme do samo bele kože, pa se ne sme nič raniti; potem se odvzame eno četert palca gornje do bele kože okoli in okoli preč; rana pa naj se obeže z bolj mokrim mahom. Veje, na kterih se ta „zdravilni perstan“

vreže, bodo rodile še le drugo leto. Po vsem deblu bi pa ne svetoval kaj takega narediti, ker drevo bi zelo cvetelo, preobilno rodilo, in bi moglo od prevelike rodovitnosti in sile o dveh ali treh letih onemagati.*) 2) Rodovitnost dreves se tudi pospeši, ako se verhina rujava koža od verha do korenin po podolgem prereže; samo notrajna na lesu ležeča koža se ne sme prerezati. To naj se zgodi na jutrajni ali večerni strani drevesa. Pri starih nerodovitnih drevesih, se mora vsa debela, mrtva koža do zelene kožice odvzeti; drevo pa naj se potem zavije v slamo ali mah, in naj bo tako dolgo povito, da deblo dobí novo, gladko kožo. 3) Dobro je tudi, če se kropi okoli debla, pa tudi če se zemlja bolj gnoji ali slaba perst z dobro nadomesti. Tudi vse take zeliša, ktere imajo velike, goste korenine, in zelo v tla sežejo, naj se spravijo od dreves, ker preveč pijejo zemeljskega živeža. Tudi koristi drevesu, če se mu enoletni odraski nekoliko odrežejo.

(Dalje prih.)

Novice

so danes kratke, in sicer nekoliko zavoljo tesnega prostora, nekoliko pa tudi zavoljo prenavadnega življenja na šolskem polji. Deželni zbori bodo ravno kar dokončani, in tudi letos ni je še bilo mile golobice z zeleno vejico za naše šolstvo, ki že tako dolgo zdihuje po uspešnem rešenji. Upali smo, da se bode šolska reč zagnala posebno v kranjskem deželnem zboru zato, ker je letos slavna vlada sama že napeljala vodo na to z naznanilom, da ni kaj zadovoljna o stanu ljudskih šol na Kranjskem. — Upajmo dalje! — Slovenska Matica je ustanovljena. Za prvomestnika je izvoljen gospod baron Cojz, za njegovega namestnika pa g. Dr. L. Vončina. Za denarničarja je bil izvoljen g. dr. J. Zupanc, za tajnika pa g. Fr. Levstik. Bog daj, da bi mlada Matica prav krepko napredovala! — Čedni sostavek, ki ga je spisal verli učenec naš Fr. Neboslav v „Tovaruš“: „Nekaj o važnosti pesništva v občé, in posebno slovenskega za našo mladino“, je ravno tako čedno Hrovatom priobčil naš dobro znani Ljudevit Tomšič v poslednji „Danici ilirski“. Veseli nas, ker to je res prava pot, po kateri se bolje soznaniti morejo mladi in stari slovenski in hrovaški pisatelji. — Veselo naznanjamo, da je prišel na svitlo zvezek prelepih napevov od Matere božje („Med zvezdami“, „Ti edina“, „Ko zarja“, „Kaj v dar?“ i. v. dr.) od našega slavnega rajnkega Gr. Riharja. Dobivali se bodo (od 25. t. m.) pri bukvor. Kremžarji in pri sestri rajnkega skladavca zraven duhovnice; ni nam jih treba priporočevati, priporočuje jih že samo veljavno ime: Rihar.

*) O tem bom kaj več govoril, kar bom zapazil po večletni skušnji. P. 12.